

Topeliusgymnasiets plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder

Enligt grunderna för läroplanen (punkt 5.6 *Frågor som avgörs på lokal nivå*) ska utbildningsanordnaren ansvara för att en plan för fostrande samtal och disciplinära åtgärder utarbetas. I planen ska fastställas och beskrivas

1. i vilka fall fostrande samtal används och hur samtalen genomförs i praktiken
2. vilka lagstadgade förfaringssätt som används vid förseelser, fusk och störande beteende, ansvars- och arbetsfördelning samt metoder för samråd och dokumentering
3. hur man vid användningen av disciplinära åtgärder garanterar att förvaltningens allmänna rättsskyddsprinciper iakttas
4. hur man ser till att personalen instrueras och har den kompetens som behövs för att utöva disciplinära befogenheter
5. hur olika parter informeras om planen, ordningsreglerna och de lagstadgade disciplinära åtgärderna
6. med vilka metoder man följer upp planen och utvärderar genomförandet och effekten av åtgärderna.

Punkterna 1, 2 och 3 behandlas nedan.

Punkterna 4, 5 och 6: Personalen instrueras via fortbildning, intern skolning och rektorsmöten. Skolan ansvarar för att berörda parter informeras om planen, de skolvisa ordningsreglerna och de lagstadgade åtgärderna. Planen utvärderas vid rektorsmöten och skolvisa utvärderingar.

Fostrande samtal (Lag om grundläggande utbildning)

En elev som stör undervisningen eller på något annat sätt bryter mot ordningen i skolan, gör sig skyldig till fusk eller behandlar andra elever eller skolans personal respektlöst eller på ett sätt som kränker deras människovärde kan som första åtgärd åläggas att delta i ett fostrande samtal i högst två timmar. Fostrande samtal kan hållas på en gång eller i flera delar under skoldagen eller utanför den. (GrL 35a §).

Beslut om fostrande samtal fattas av lärare eller rektor. Den som håller det fostrande samtalet dokumenterar det i den studerandes dagboksblad. Om den studerande är under 18 år meddelas vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna ges tillfälle att delta i samtalet om detta anses behövligt.

Tillsägelse om att lämna klassrummet eller skolan (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

En elev/studerande som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en skoltillställning (GrL 36.2 §, GL 26.2 §).

Läraren beslutar om att lämna klassrummet och lärare eller rektor om att lämna skolans tillställning. Åtgärden följs av ett fostrande samtal.

Avlägsnande från klassrummet, skolans utrymmen eller skolans tillställning (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

Lyder en elev inte en uppmaning att avlägsna sig har rektorn och läraren rätt att avlägsna eleven från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, eller från en skoltillställning (GrL 36 b §, GL 26 b §). Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en elev från skolans område, om eleven inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen.

Försöker en studerande som ska avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få eleven avlägsnad och som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara. Den som använt maktmedel ska göra en skriftlig utredning som lämnas till utbildningsanordnaren (bildningschefen). Maktmedelsredskap får inte användas.

Lärare och rektor avlägsnar den studerande tillsammans eller enskilt. Behövlig studerandevård ska anordnas (GrL 31 a §) och vårdnadshavarna meddelas om den studerande är under 18 år. Åtgärden följs av ett fostrande samtal.

Rätt att beslagta föremål eller ämnen (Lag om grundläggande utbildning)

Rektorn och en lärare vid en skola har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett förbjudet föremål eller ämne enligt 29 § 2 mom. eller ett sådant föremål eller ämne som eleven stör undervisningen eller inläringen med (GrL 36 d §).

Rektor och lärare har rätt att använda maktmedel om föremålet eller ämnena äventyrar elevens eller andras säkerhet eller om föremålet eller ämnena stör undervisningen eller inläringen. Vid användning av maktmedel tas hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en samlad bedömning av situationen. Maktmedelsredskap får inte användas vid beslagtagandet.

Åtgärderna får inte ingripa i elevens personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studieron och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål och ämnen och vid granskning av en elev ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas. Beslagtaget föremål eller ämne ska märkas med elevens namn, datum för beslagtagandet och beslagtagare. Vid behov dokumenteras beslagtagningen i den studerandes dagboksblad och vårdnadshavarna meddelas.

Rätt att granska studerandes saker (Lag om grundläggande utbildning)

Skolans lärare och rektor har rätt att under arbetsdagen granska de saker som en elev har med sig och de förvaringsutrymmen i skolan som eleven förfogar över och att utföra en yttlig granskning av elevens kläder för att omhänderta ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 29 § 2 mom. och med vilket den egna säkerheten eller någon annans säkerhet kan äventyras, om det är uppenbart att eleven innehar sådana föremål eller ämnen och eleven trots begäran vägrar att överlämna dem eller inte på ett tillförlitligt sätt visar att han eller hon inte innehar sådana (GrL 36 e §).

Rätten att granska studerandes saker används då man har anledning att tro att säkerheten äventyras. Innan granskningen ska den studerande meddelas orsaken till att den utförs.

Granskaren ska vara av samma kön som den studerande och en annan vuxen person ur skolans personal ska närvara vid granskningen (studerande väljer person). Beslagtagande och granskning ska ske på ett så säkert sätt som möjligt (GrL 36f §). Åtgärderna får inte ingripa i den studerandes personliga integritet i större omfattning än vad som är nödvändigt för att trygga studier och säkerheten. Vid omhändertagande av föremål och ämnen och vid granskning av en studerande ska den diskretion som omständigheterna kräver iakttas.

En lärare eller rektor som använt sig av maktmedel ska lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren (skoldirektören). Den som granskar och beslagtar föremål och ämnen dokumenterar detta i den studerandes dagboksblad. Vårdnadshavarna underrättas så fort som möjligt om studerande är under 18 år. Föremål eller ämnen som använts för att orsaka oordning och som omhändertagits av en lärare eller rektor ska överlämnas till den studerande efter lektionen eller skoltillställningen (GrL 36g §). Om det är sannolikt att det störande beteendet fortsätter efter lektionen ska det föremål eller ämne som använts för att orsaka oordning överlämnas till den studerande senast vid arbetsdagens slut.

Sådana förbjudna föremål och ämnen som avses i 29 § 2 mom. överlämnas till den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Om vårdnadshavaren inte inom tre månader efter det att hen fått meddelande om omhändertagandet avhämtar föremålet eller ämnet får det bevisligen förstöras. Föremålen och ämnena ska dock överlämnas till polisen eller till någon annan i lag föreskriven myndighet, om den studerande, dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare inte har laglig rätt att inneha dem. Överlämnandet ska ske så fort som möjligt efter det att föremålet eller ämnet har omhändertagits. Före överlämnandet ska föremålet eller ämnet förvaras omsorgsfullt. Narkotika, skjutvapen, vapendelar, patroner, projektiler, gassprayer och explosiva varor som har omhändertagits ska omedelbart överlämnas till polisen.

Förvägran att delta i undervisningen (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtillhörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande (GrL 36.3 §).

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst tre arbetsdagar, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande (GL 26.3 §).

Rektor beslutar om förvägran att delta i undervisningen. Beslutet dokumenteras i den studerandes dagboksblad. Vårdnadshavarna meddelas om den studerande är under 18 år. Behövlig studerandevård ordnas.

Avstängning för viss tid eller avstängning från studier på basis av ett brott (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

Om en domstol har dömt en elev till straff, får eleven inte av samma skäl påföras disciplinstraff. En elev kan dock avstängas för viss tid, om det med hänsyn till elevens brott eller omständigheter i samband med det är motiverat (GrL 36.c §). Om en studerande är föremål för rannsakan med anledning av brott, kan den studerande för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna om detta är motiverat med hänsyn till det brott som han eller hon misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta (GL 26.4 §).

Beslutet om avstängning fattas av ett förtroendeorgan (svenska skolsektionen). Till beslutet fogas besvärsmått. Det misstänkta brottet ska specificeras och den studerande skall erbjudas tillfälle att höras skriftligt eller på annat bevisligt sätt. Annan behövlig utredning ska ombesörjas. Vårdnadshavarna meddelas ifall den studerande är minderårig.

Skriftlig varning, disciplinärt straff (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

En studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars kvarsittning eller en skriftlig varning. (GrL 36.1 §, GL 26.1 §).

En varning ges då den studerande har flera bestraffningar som inte verkat eller om det störande beteendet är tillräckligt allvarligt. Gärningen eller försummelsen ska specificeras och den studerande ska höras. Även vårdnadshavarna ges tillfälle att höras. Annan behövlig utredning ska ombesörjas.

Avstängning, disciplinärt straff (Lag om grundläggande utbildning, Gymnasielagen)

Om förseelsen är allvarlig eller om en elev fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för högst tre månader (GrL 36 §). Utbildningsanordnaren skall ordna undervisningen så att den elev som har avstängts för en viss tid inte blir efter i de framsteg som hans eller hennes årskurs och undervisningsgrupp gör. För den avstängda eleven utarbetas en individuell plan utifrån läroplanen och undervisningen genomförs och inläringen följs enligt denna plan (GrL 36 a.2 §). Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter en skriftlig varning kan den studerande avstängas från läroanstalten för en viss tid, högst ett år (GL 26 §).

Beslutet om avstängning fattas av ett förtroendeorgan (svenska skolsektionen). Till beslutet fogas besvärsmått. Skolans rektor ger en skriftlig redogörelse med specifikation av gärningen eller försummelsen, information om hur den studerande hörts, annan behövlig utredning samt information om hörande av vårdnadshavare. Studerandevård anordnas åt den studerande.

Ersättning för skada (Lag om grundläggande utbildning)

Studerandes skyldighet att ersätta skada hen åsamkat regleras i skadeståndslagen (412/1974). Skadan dokumenteras i den studerandes dagboksblad. Vårdnadshavarna informeras om skadan (GrL 35.1 §).

Nedsmutsning av skolans utrustning eller utrymmen eller förorsakande av oordning (Lag om grundläggande utbildning)

Om det med säkerhet är känt vem som utfört gärningen och denne kan identifieras, kan en lärare vid eller rektor för skolan av pedagogiska skäl bestämma att eleven ska rengöra eller ordna upp skolans egendom eller utrymmen som eleven avsiktligt eller av oaktsamhet smutsat ned eller skapat oreda i (GrL 35.2 §).

Lärare eller rektor beslutar om åtgärder och dessa dokumenteras i den studerandes dagboksblad. Utförandet övervakas. Uppgiften får inte vara farlig eller tung för den studerande med beaktande av hans ålder och utvecklingsnivå. Genomförandet av uppgiften får sträcka sig över högst två timmar och den får inte utföras under lektionstid. Om uppgiften utförs vid sidan av den studerandes arbetsdag meddelas vårdnadshavarna. Utförandet av uppgiften ska beaktas vid beslut om disciplinära åtgärder.

Källa: Karleby stads riktlinjer kring skolfredspaketet 2015. Hämtad 9.5.2016 från <http://spotidoc.com/doc/4199394/karleby-stads-riktlinjer-kring-skolfredspaketet>